Fer: 3. Pentec:

Troendes Adgang til Guds Naade og Salighed ved Christum.
1 Christum, som den ved hvilken de troende have deres Adgang
2 De Troendes Salighed ved Christum.

Exegesis.

Den Herre havde helbredet nu een som var blind fød, denne underlige og bekiendtgiorde sig, og sagde Jo er en Prophete, dette opirrede Pharisæerne, saa de stødte ham ud af Synagogen, og som Folket ved dette og ved den Pharisæernes forhold bleve holden i tvivl og hindrede i attroe paa Xstum, etc: [illegible] søgende sig med denne Lignelse de [illegible] de rette Hyrder kiendetegne til Pharisæer, men i Lignelsens forklaring, bliver hr Lærdom almindelig: Vandl. leg, jeg siger eder, Jeg er Faarenes Dør, Jeg er Hyrden etc.

Bekiendt er det, at naar de ugudelige i N. T. lignes ved Bukke og lig, som Xstus vil skille fra Faarene etc. Matth: 25. saa er Faarestien den hellig og usynlige Christelige Kirke. som vel i N. T. har prægtige Navne, er Stad anlagt paa et Bierg Matth: 5 den troendes Guds Huus 1 Tim: 3. det hellige Jerusalem, men Vilig udvortes den udvortes anseende inkludt, lignes cum Ovile, quia ibi nascuntur, nutriuntur, bestjernede. regeneramur baptismo, nutrimur verbo et sacram: lacte 1 Pet: 2. til denne Faarestie er Xstus Faarenes Dør: den ved hvilken er Indgang og Adgang til Guds Naade og alle de evindelige Velsignelser etc. Thi som Døren [illegible] paa Huus [illegible] Guds [illegible] at de som [illegible] ind lader hand gaa ind og ud der igiennem. [illegible] at den hand ved at [illegible] Kirke de som vi maa indlades, og der ved bestiernes det som er indenfor Dette [illegible] og Xstus i sin Kirke.

Ovis Ovile

Saa som gaar vi ind i Guds Kirke, naar vi døbes i hs Navn, de og har derfor kaldet daaben Naadens og Guds Barnaskabs [illegible] Port etc. Thi de Gud indeni i sin Kirke har [illegible] al sin Naade og den [illegible] Salighed liggende her, maa den [illegible] [illegible] ind i [illegible] [illegible]. For det at betyde havde Gud i V. T. anordnet at Lovbækket og Alteret [illegible] skulde staae i Indgangen til det hellige, at betegne at de som vil have Adgang til det hellige aller Guds Hemmeligheder skal først i Daaben aftoes og ved Xsti merito forsones.

ℒ Introitus

[illegible] at staae for os Exod: 30

Dør er Xstus for os i henseende til vore Bønner, thi de bønhøres i Jesu Navn, og ved ham gaar vi igiennem til Faderen. Jøderne maatte bede under Tabernac. Dør vendte imod det allerhelligste, [illegible] ved Joh. 16. [illegible] betydede Nøgtelsent staae for Døren til det allerhelligste, og Xstum havde en til Indgang til Faderen Eph. 2, 18 og Pauls siger: lader os da altid offre Gud Lovsang ved ham, det er Læbers Frugt som bekiende hs Navn Eb: 13.

ℒ

2 Døren beskiernes. ita Xstus a vertura ira. Reconciliatio Col. 2 intercessio Rom: 8 [illegible] som [illegible] [illegible] for [illegible] Gud lukkede [illegible] paa Arken, ne aqva perderent, ne [illegible] aqva Angeli clauserant ostium Lothi Gen: 19. ita Xstus c: [illegible] spirituelle. Jngen skal rive dem af min Haand Joh: 10. Villing [illegible]

Gen: 7 ne inundas tumultuans

3 per Xstum introimus, egredimur in vitam æternam, quam ipse nobis promeruit, Jeg er Veyen [illegible], og Sandhed ingen kommer til Faderen uden ved mig. Gen: 28. Scala Jacobi. ipse Xstus Joh. 1

Joh. 14

2 Pars. Dersom nogen gaaer ind ved mig.

Han skal blive salig

ɔ: Den som erkiender mig ffor den eneste Grund til Menneskers Forsoning med Gud som Midleren etc:, og saaledes forholder sig, at han ved mig som den eneste Dör söger Gud, Samfund og Naade, hvilket alibi dersom nogen kommer til mig Joh. 6 vil jeg ingenlunde kaste hen ud, ved mig og til mig non contrarientur

blive salig. befries fra det onde, nyder og omsættes til det gode. Fuldkommen Fryd og befrielse af vor fordærvede Tilstand og alt saa vel nærværende som tilkommende Onde. etc: opposita [illegible], Pax, Peccatum, Justitia v. Justificatio.

dupler significatio forretagende Deut. 28 Lykkelig foretag. 1 Sam. Gaa ind og gaae ud. efter Ebraismum, hand[ler eller] være lykkeligen i al sit foretagende, saa de David 1 Sam. 18. Al Israel og Juda havde David kiær, thi han drog ind og ud ffor dem. saa kommer og Xstus [illegible] i alle de troendes foretagende efter Deut: 28. 6. Velsignet skal du være etc: gaae ind og ud

α) fortrolig tilgang og omgang med Gud. β. [illegible] og [illegible] til det [illegible] hindrende [illegible] Velfærd. γ) Lykkelig [foretagende]

Ps. 121. 8. Herren skal bevare din Indgang og din Udgang

1 Reg. 3. Salomon, Jeg veed ikke at gaae ud eller ind

per baptismum ingredi per Xstum, egredi ad vitam.

Og finde Föde. Ingredi ad sustentandam hic vitam pertinet. ad spiritualiter. Verbi ɔ: Evang: Lærdom. Dnelagtighed i S: [illegible]

in altera vita. Jeg vil föde dem i god Græsgang, deres Hi skal staae paa de høye Israels Bierge Ezech: 34. Augustini sensus. Herren er min Hyrde mig skal intet fattes

finde det ɔ: ingen fortienesten faae

Usus.

Consolatio. Ostii et Ostiarii Officium, intromittere, servare, custodire Hvo vil skille os Rom: 8. Jeg mistede ingen af dem du har givet mig

Monitum. ne ingrediamur per alia ostia

Exhortatio. non intra [illegible] eanes sed oves.

3 Pent: 1756.

Saa ynkelig og usalig en Stand den første Adam ved sit Fald satte os udi, at, da kunne til Livsens Træe blev ~~Cherubim blev sat~~ Træe blev som tillukket ved det Gud satte Cherubim østen for Edens Haven og et draget ryggende Sværd

Saa ynkelig og usalig en Stand den første Adam ved sit skyldt Fald satte os udi, at ~~hand~~ hand og hans blev forviist af Edens Have og Adgang til Livsens Træe afluktet for ham, saa blev Adgang til Træet afluktet for os alle, thi ligesom Synden kom i Verden ved et Menniske og Døden ved Synden, og Døden igiennem trængte til alle Mennisker ~~efterdi~~ i det de syndede alle.

Saa ønskelig og salig en Stand har Jesus den anden Adam forhvervet for alle som vil lade sig omvende fra Mørket til Lyset fra Satans Magt til Gud thi ligesom Døden regierede i eens Fald ved den eene, da skulde de meget meere, som annammede Naadens og Retfærdighedens Gavers Overflødighed regiere i Livet ved den eene Christum. Ved ham alleene er Adgang til Naade Retfærdiggiørelse Liv og Salighed igien oplukket for de som vil lade sig af Naade retfærdiggiøre, derom vidner Paulus Rom: 5. 2. Ved hvem have vi bekommet den Adgang i Troen til denne Naade som vi staae udi, og rose os under Guds Herligheds Haab. Ordene nye af den Myndighed at til Fødsel Indgang Naade bemerkes egentlig en særdeles Guds Kiærlighed og Godgiørenhed som en Faae viser den anden uforskyldt og uden Fortieniste ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ Guds Naade o: Guds ubegribelige Godhed og Behag i at giøre vel imod Synderen for Christi Skyld i det at forlade Synden som Aarsag til al Ulyksalighed og derimod paa vor Side uforskyldt giøre, i det at tilgive Synden der fører Fordømmelse med sig, giøre derimod Salighed ved Christum forhvervet. ~~De~~ Denne Naade udelukker al vor Fortieniste af os. Rom. 3. Vi bleve retfærdige uforskyldt af hans Naade, item Rom: 11. 6. er det af Naade da er det ei meere af os ellers bliver Naaden ikke meere Naade.

Vor Kald skeer af Naade 2 Tim: 1. 9. Gud giorde os salige og kaldte med et helligt Kald i efter vore Gierninger men efter sit eget Forsæt og Naade som os er givet i Christo før de evige Tider.

Vor Retfærdiggiørelse af Naade Rom: 3.

Det evige Liv Rom: 6. Naadens Gave.

Men at ingen skal tage i Tvivl, Gud er retfærdig. etc. den Siel som Synder in solatium peccatorum sententiam etc. forsterende sed, vendt til Naaden, Forbandelse etc. Causa promerens et organica

Ved Christum have vi Adgang o: Tillredelse eller Nærmelse, o: Tilførsel,

i det hand har lidt og er død forligte Gud med Synderen som ved Synd vare afvigede fremmede fra ham, skaffede dem Adgang. Formedelst ham have vi Tillredelse til Faderen Eph: 2. 18. I Jesu Christo vor Herre have Dristighed og Tillredelse i Tillid ved hans Troe Eph. 3. 12. hine til Thomam Joh: 14 v. 6. Jeg er Veyen Sandheden og Livet, der kommer ingen til Faderen uden ved mig.

hine in Evangelio jeg er Døren, har vi 1 Ter. først at Jesus har forhvervet Fred Causa merit.

2. Grunden paa Guds Side. Saa ugeskede, ita 3 Ter: at du som har forhvervet os og den ved hvilken os gives Naaden har Salighed hafft. Jeg er Døren

pro diverso respectu diversa nomina

Det gode — Christi Kirke har vel i S. S. mange herlige Navne. Guds Stad paa hans hellige Bierg, over hvilken som det gandske Land glæde og nu stor Kongers Stad je mere de saa je mere kiende de sig Ps: 48

der ere herlige Ting sagte om dig du Guds Stad Ps: 87. 3

[illegible] — Den Stad som ligger paa et høyt Bierg. Matth. 5. [illegible] Guds Huus 1 Tim. 3.

[illegible] i [illegible] Ps: 45 et futura illustrior

Sed respectu mundi vile. dog [illegible], men for at give tilkiende regeneramur per baptismum & verbum, opfostres ved den Melk 1 Pet. 2. nutrimur verbo et Sacramento

[illegible] duplex usus.

2 Ingredi et egredi

Forretning i sad Embede 4 Mos: 27. Vilde Herren sætte en Mand over Menigheden som de gaa ud og gaae ind for dem. Deut 31 Jeg kand ikke længere gaae ud og ind

C Lykkelig Foretagende

Salige med vor Indgang per baptismum [illegible] salige med [illegible] som haabet saa længe de ere her

[illegible] og Udgang fra nu og til evig Tid Ps. 121. 8

Fred — Ps. 23 Herren er min Hyrde skal lad mig ligge i [illegible]

Om Juda Stammen de fandt / de søgte Græsgang til deres Faar og de fandt fed og god Græsgang et Land vidt og bredt, roligt og trygt. 1 Chron: 4. 40

per baptismum

preces

[illegible], Lader os sønderrive Ps. 2.

U. B. BERGEN
Ms. 185 k